

اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلْمَاتِ الْوَهْمِ وَأَكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا آبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَانْشِرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عَلْوَمِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پروردگارا خارج کن مرا از تاریکی های فکر و خیال و به نور فهم مرا گرامی بدار. پروردگارا بر ما درهای رحمت را بگشای به حق مهربانیت ای مهربان ترین مهربانان.

سخنی با خوانندگان

روزی که تالیف و نگارش مجموعه جزوات ورودی آموزشیاران نهضت سواد آموزی و طرح امین و معلمین قرآنی را آغاز کردیم، انتظار موفقیت مجموعه را داشتیم، زیرا برای خود اهداف بزرگی را ترسیم کرده بودیم. خدا را شاکر هستیم که با کمک اساتید توانستیم جزوات کاملی را برای شما بزرگوارن تهیه کنیم

صمیمانه انتقادات و پیشنهادات خوانندگان عزیز را پذیرا خواهیم بود ، باشد که در ارتقای سطح جزوات موسسه نوین استخدام مثمر ثمر واقع گردد . امید است توانسته باشیم گامی هرچند اندک در مسیر پیشرفت علمی شما معلمین و سایر دانشجوهای جامعه برداشته باشیم

از شما به دلیل همکاری و همفکریتان تشکر می کنیم و سعی داریم با تهیه کتاب هایی هرچند بهتر، لطفتان را جبران نماییم موفق و پیروز باشید.

قیمت بسته های آموزشی موسسه نوین استخدام آزمون ورودی آموزی شاران نهضت سواد آموزی

طرح امین و معلمین قرآنی

قیمت دروس تخصصی

(هفده هزار تومان)	۱۷/۰۰۰ تومان	اصول و فلسفه تعلیم و تربیت
(هفده هزار تومان)	۱۷/۰۰۰ تومان	روانشناسی بروزرسانی
(هفده هزار تومان)	۱۷/۰۰۰ تومان	روانشناسی رشد
(هفده هزار تومان)	۱۷/۰۰۰ تومان	روش ها و فنون تدریس
(هفده هزار تومان)	۱۷/۰۰۰ تومان	اندازه گیری ، سنجش و ارزشیابی آموزشی

جمع کل ۸۵/۰۰۰ هشتاد و پنج هزار تومان

داوطلبانی که کلاس های آموزشی موسسه نوین استخدام را ثبت نام کردند شامل تخفیف زیر می باشند

جمع کل ۷۰/۰۰۰ هفتاد هزار تومان

پرداخت وجه به شماره کارت میشم مهدوی ۵۸۵۹۸۳۱۱۴۸۸۸۲۸۰۵

۶۱۰۴۳۳۷۴۲۸۵۷۵۹۵۳

دواطلبان رسید پرداختی خود را فقط و فقط به آی دی تلگرام ارسال کنید

@backgolden

زمان ثبت نام ۱۴۰۰/۰۳/۲۹ تا ۱۴۰۰/۰۳/۲۳ می باشد

داوطلبانی که واقعاً دسترسی به تلگرام ندارند به شماره زیر در واتس‌اپ رسید بانکی خود را ارسال کنید
دوستانی که تلگرام ندارد به شماره واتس‌اپ ۹۱۳۸۶۲۲۱۵ فیش پرداخت ارسال کنند.

نکات طلایی و تست های خطبه خط و کمی اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

نام درس : اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

دکتر میثم مهدوی : ریاست موسسه

مدیر گروه علمی : استاد حسام سلمانیان

مولف : دکتر رضا شیخه (دکتری فلسفه تعلیم و تربیت)

از صفحه ۱ تا ۸۰ جزو سازمان

نکات طلایی و تشتت‌های خط به خط و کلیدی اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

نام درس : اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

دکتر میثم مهدوی : ریاست موسسه

مدیر گروه علمی : استاد حسام سلمانیان

مولف : دکتر رضا شیخه (دکتری فلسفه تعلیم و تربیت)

نکات کلیدی و سوالات کاربردی و خط به خط بخش اول: مفهوم شناسی تعلیم و تربیت (۱) (صفحات: ۱ تا ۳۴)

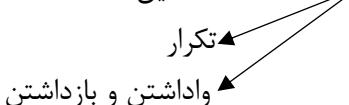
نکته ۱ : معنی حقیقی تربیت کشاندن انسان به سمت وسوی ارزش‌های والای انسانی است.

* بنیاد و اساس پرورش فعالیت آزاد پرورش یابنده است.

نکته ۲ : نباید تدریس را مترادف با تربیت دانست **تدریس و سیله‌ای برای تربیت است** نه خود تربیت.

* بارآوردن مفهومی است برای پدید آوردن دگرگونی‌های معینی که ما آن را هدف می‌شماریم.

نکته ۳ : روش‌های بار آوردن شامل :

نکته ۴ : **تفاوت تربیت با بار آوردن** به این صورت است که در تربیت تکیه به فعالیت آزاد است اما در بار آوردن اطاعت بی‌چون و چرا می‌باشد.

در تربیت به طبیعت آدمی احترام گذاشته می‌شود ولی در بار آوردن طبیعت آدمی نادیده گرفته می‌شود.

نکته ۵ : **افلاطون** تربیت را پروراندن هماهنگ ارزشها می‌داند. **افلاطون نخستین فیلسوفی** است که به سنجش بنیادی تربیت پرداخت.

نکته ۶ : امیل دورکیم تربیت را انتقال میراث فرهنگی از نسلی به نسل دیگر می‌داند.

نکته ۷ : **از نظر دیوی** تربیت عبارت است از رشد قضاوت صحیح در فرد و دوباره ساختن یا دوباره سازمان دادن تجربه.

نکته ۸ : از **نظر باتلر**، تعلیم و تربیت فعالیت یا کوششی است که در آن افراد مسن‌تر یا آنها بیشتر رشد کرده‌اند با افراد کم رشدتر برخورد می‌کنند، تا رشد بیشتری را در آنها بوجود آورند.

نکته ۹ : از **نظر اوکانر** تعلیم و تربیت شامل یک دسته تکنیک‌ها، یک دسته تئوری‌ها و یک دسته ارزش‌ها و آرمان‌هاست.

نکته ۱۰ : **برودی**، تربیت را کنترل یادگیری می‌داند. برودی سه نوع تربیت محیطی، رسمی و غیر رسمی را مطرح می‌کند.

نکته ۱۱ : از **نظر جان لای** تعلیم و تربیت، یعنی پرورش یا تشکیل قوای ذهن.

نکته ۱۲ : **هربارت**، تربیت را تشکیل ذهن می‌داند.

نکته ۱۳ : مهارت آموزی یا عادت دادن ایجاد مهارت در افراد از **طریق تمرین و تکرار و کارورزی** است

نکته ۱۴ : **هربارت** اولین کسی بود که تعلیم و تربیت را از صورت امری اتفاقی و بدون نقشه به صورت امری منظم درآورد.

نکته ۱۵ : **فیلیپ فینیکس** تعلیم و تربیت را جریانی می‌داند که بوسیله آن افراد از روی قصد و اراده رشد افراد دیگر را هدایت کنند.

نکته ۱۶ : از نظر دکتر هوشیار تعلیم و تربیت فعل و انفعالی است بین دو قطب سیال معلم و شاگرد که مسبوق به اصلی، متوجه هدفی، مستلزم طرح و نقشه‌ای است.
** در معنای مجازی پدagogی یعنی تربیت و بخصوص تربیت اخلاقی است.
هدف در واقع مجموعه تغییرات مطلوبی است که قرار است در فرآگیر ایجاد شود.

نکته ۱۷ : **کنش‌های مهم هدف‌های تربیتی:**

- الف: رهبری فعالیتهای تربیتی
- ب: ایجاد انگیزش
- ج: معیارهای ارزشیابی.

نکته ۱۸ : **ویژگی‌های اهداف تربیتی:**

۱. پویایی مداوم	۲. رشد و تکامل و شکوفا ساختن شخصیت و استعدادهای افراد انسانی.
-----------------	---

نکته ۱۹ : **به باور دورکیم**، تربیت در جامعه، از طریق جامعه و برای جامعه صورت می‌گیرد.

نکته ۲۰ : عوامل موثر در تعیین هدفهای تربیتی:

- عوامل فردی
- عوامل اجتماعی.

نکته ۲۱ : کرشن اشتاینر در مورد پدagogی می‌گوید: پدagogی به هیچ‌وجه با تکنیک قابل مقایسه نیست زیرا عمل تربیتی تاثیر وجدانی روی وجودان دیگر و مبتنی بر قانون محبت است.

نکته ۲۲ : هدفها در واقع پایی بین تربیت و برنامه درسی هستند.

*** **فلسفه جدید آموزش و پرورش دوگرایی را قبول ندارد.**

نکته ۲۳ : واژه فلسفه ریشه‌ای یونانی دارد و از دو جزء *philo* به معنی دوستداری و *Sophia* به معنی دوست داشتن و به معنای حکمت و دانایی تشکیل شده است.

نکته ۲۴ : فلسفه سقراط بیش از هر چیز **درباره اخلاق** است.

نکته ۲۵ : از نظر افلاطون فلسفه کوشش برای رسیدن به «روشنایی» بودن است و آن را در **مقابل نبودن تاریکی**، یعنی سفسطه می‌داند.

نکته ۲۶ : فلسفه افلاطون **فلسفه حیرت نامیده** شده است.

ارسطو فلسفه را دانشی می‌داند که در جستجوی نخستین اصل‌ها و اولین علت‌ها است و پیرامون نخستین اصل‌ها بحث و گفتگو می‌کند.

نکته ۲۷ : اسپنسر فلسفه را **وحدت معرفت** تعریف می‌کند.

*** یاسپرس کار فلسفه را بیدار کردن انسان می‌داند.

*** از نظر کانت فلسفه کوششی برای **شناختن خاستگاه و ماهیت شناسایی**(معرفت) است.

نکته ۲۸ : به نظر ویتنشتاین هدف فلسفه این است که به ما کمک کند کاملاً روشن و دقیق درباره هر چیزی فکر کنیم.

نکته ۲۹ : به باور نیچه فلسفه یعنی **آفریدن ارزش‌های نو و جدید**.

** راسل کار فلسفه را روشنگری مفهوم‌ها از راه تحلیل آن‌ها می‌داند.

نکته ۳۰ : دکارت در کتابش «اصول فلسفه» می‌گوید: فلسفه تنها چیزی است که ما را از اقوام وحشی ممتاز می‌کند.

نکته ۳۱ : فیلسوفان نخستین یونان را، **ماتریالیست** می‌نامند.

** نخستین آموزگاران بزرگ دنیا **سوفیستها** بودند.

** نبرد سقراط با سوفسطائیان نبرد روشنایی با تاریکی بود.

** فلسفه عبارت از گرایش به زندگی و جهان است.

نکته ۳۲ : از نظر ارسطو برای رد کردن فلسفه باید به خود فلسفه روکرد.

* پیروان مکتب تحلیلی کار فلسفه را روشنگری مفهوم‌ها از راه تحلیل آنها می‌داند.

نکته ۳۳ : جان لاک در قرن هفدهم افکار فطری یا مادرزاد را انکار کرد.

مهمنترین و اساسی‌ترین مسائله برای فیلسوفان، **مساله هستی بطور عام و هستی انسان** بطور خاص بوده است.

دکارت می‌گوید انسان به فلسفیدن نیاز دارد تا بوسیله آن اخلاقش را بهتر کند و به کمک آن به برترین نیکی دست

نکته ۳۴ : سه وجه فلسفه:

۱. فلسفه نظری،

۲. فلسفه دستوری یا تجویزی

۳. فلسفه تحلیلی

٦

نکته ۳۵ :

- * فلسفه نظری تعریف تفکر به شیوه منظم، درباره هرچیزی است که وجود دارد.
- * فلسفه نظری کوششی در جهت یافتن پیوستگی در تمام قلمرو اندیشه و تجربه است.
- * فلسفه دستوری یا تجویزی مراد ما را از خوب و بد، صواب و خطأ، زیبا و زشت مورد بررسی قرار می‌دهد
- * فلسفه تحلیلی توجه خود را بر کلمات و معنا متمرکز می‌سازد.
- * موضوع اصلی مورد نظر در مابعد الطبیعه، ماهیت واقعیت نهایی است.

نکته ۳۶ فیلیپ جی اسمیت برای ذهن فلسفی خصوصیاتی مانند جامعیت، تعمق و قابلیت انعطاف را برمی‌شمارد.

۱. اندیشیدن و تحقیق نظری

۲. اظهار پاسخ

۳. انتقاد و تحلیل

نکته ۳۷ : وظایف فلسفه:

نکته ۳۸ - روش های تحقیق:

۱. مناظره یا مباحثه
۲. روش قیاسی
۳. روش استقرایی
۴. روش حل مسئله.

نکته ۳۹ :

- * فلسفه تعلیم و تربیت با سقراط و مشاجره وی با سوفسطانیان آغاز می‌شود.
- * روش جدل را هم طرفداران مارکس و هم جان دیوی به کار برده‌اند.
- * می‌توان روش تحلیل منطقی را با روش برهان خلف تکمیل کرد.
- * در روش برهان خلف به جای معنای آنچه میخواهند بگویند، معنای آنچه در صدد انجام آنند مورد سؤال است.
- * روش جدل کار خود را با تضادهای موجود در افکار و نظریه‌ها آغاز می‌کند و نشان می‌دهد که هر تصوری با توجه به نارسایی واقعی‌اش ما را به تصور مخالف ارجاع می‌دهد.

نکته ۴۰ :

- * روح فلسفی همان طرز تلقی، تفکر، نحوه برخورد با مسائل و گرایشها و خصوصیات فیلسوف می‌باشد.
- * کل گرایان، زندگی را ثابت و کلی می‌بینند و علاقمند هستند که به همه مسائل زندگی بپردازنند.
- * کار عمده فلسفه در مکتب فعل گرایی بخشی از خود زندگی است.

- * فعل گرایان نبوی یا پیامبر گونه کار اصلی فلسفه را اصلاحات موثر در اوضاع و احوال اجتماعی می‌دانند.
- * عمل گرایان وظیفه اصلی فلسفه را حل مسائل زندگی می‌دانند.
- * وجود گرایان بر این عقیده اند که زندگی تنها زمانی معنا دارد که کاملاً و تماماً تجربه شود.
- * افرادی چون مور، راسل، ویتنشتاین، آیر، رایل و کارناب از معروفترین پیشگامان مکتب فلسفه تحلیلی هستند.

نکته ۴۱ : سه مرحله در رابطه با ارتباط علم و فلسفه:

۱. مرحله پیوستگی (وحدت)

۲. مرحله جدایی یا تفکیک

۳. مرحله پیوستگی یا وحدت مجدد.

نکته ۴۲ : معروفترین پیشوای قانون نخواهان دیوژن است.

نکته ۴۳ : از نظر غزالی، سعادت حقیقی آدمی نتیجه معرفت است، و برترين معرفت خداست.

نکته ۴۴ : از نظر ویتنشتاین، کار فلسفه تحلیل کارکرد زبان کلامی است

* ز نظر ویتنشتاین، سردرگمیها و سرگشتشگی‌های فلسفی اساساً به دلیل درست بکار نبردن زبان است.

نکته ۴۵ : پستانلوتسی محبت را یگانه بنیاد تربیت می‌شمارد.

نکته ۴۶ : جان دیوبی روش حل مسئله را به عنوان روش تحقیق مشخص ساخت.

* ابزار شناخت در فلسفه خرد است، اما در عرفان معرفت از راه دریافت درونی و دل حاصل می‌شود.

* روش تحلیل عبارت است از مورد سؤال قرار دادن سلسله براهین و استدلالهای تربیتی.

این مجموعه متعلق به موسسه نوین استخدام می‌باشد و مستقیماً از موسسه خریداری شود در غیر این صورت مسئولین موسسه راضی نمی‌باشند و حق الناس می‌باشد
قیمت این جزو ۲۰ هزار تومان می‌باشد شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۷۴۲۸۵۷۵۹۵۳ دکتر میثم مهدوی شماره تماس موسسه ۰۲۱۲۸۴۲۴۴۲۵

سوالات چهار گزینه‌ای برتر و کلیدی و خط به خط به اصول فلسفه تعلیم و تربیت از صفحه ۱ تا ۴

۱. چه کسی تربیت را انتقال میراث فرهنگی از نسلی به نسل دیگر می‌داند؟

- الف) امیل دورکیم   ب) افلاطون   ج) جان دیوبی   د) اوکانر

پاسخ: گزینه «الف» درست است. امیل دورکیم تربیت را انتقال میراث فرهنگی از نسلی به نسل دیگر می‌داند.

۲. این نظر مربوط به کدام اندیشمند است؟

«علیم و تربیت فعالیت یا کوششی است که در آن افراد مسن‌تر یا آنهایی که بیشتر رشد کرده‌اند با افراد کم رشدتر برخورد می‌کنند، تا رشد بیشتری را در آنها بوجود آورند.»

- الف) جان دیوبی   ب) باتلر   ج) افلاطون   د) بروودی

پاسخ: گزینه «ب» درست است. از نظر باتلر تعلیم و تربیت فعالیت یا کوششی است که در آن افراد مسن‌تر یا آنهایی که بیشتر رشد کرده‌اند با افراد کم رشدتر برخورد می‌کنند، تا رشد بیشتری را در آنها بوجود آورند.

این مجموعه متعلق به موسسه نوین استخدام می‌باشد و مستقیماً از موسسه خریداری شود در غیر این صورت مسئولین موسسه راضی نمی‌باشند و حق الناس می‌باشد
قیمت این جزو ۲۰ هزار تومان می‌باشد شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۷۴۲۸۵۷۵۹۵۳ دکتر میثم مهدوی شماره تماس موسسه ۰۲۱۲۸۴۲۴۴۲۵

۳. از نظر دیوبی تربیت عبارت است از:

الف) انتقال میراث فرهنگی از نسلی به نسل دیگر   ب) کنترل یادگیری

ج) رشد قضاوت صحیح   د) پرورش قوای ذهن

پاسخ: گزینه «ج» درست است. از نظر دیوبی تربیت عبارت است از رشد قضاوت صحیح در فرد.

۴. کدام اندیشمند تعلیم و تربیت را شامل دسته ای از تکنیک ها، نظریه ها و ارزش ها می داند؟

۱. هربارت   ۲. فروبل

۳. دیوبی   ۴. اوکانر

پاسخ: گزینه «د» درست است. اوکانر تعلیم و تربیت را شامل دسته ای از تکنیک ها، نظریه ها و ارزش ها می داند.

۵. چه کسی تعلیم و تربیت را به معنی بازسازی مداوم تجربه می داند؟

۱. جان دیوبی   ۲. کومنیوس   ۳. زان ڈاک روسو   ۴. باتلر

پاسخ: گزینه «الف» درست است. دیوبی تعلیم و تربیت را به معنی بازسازی مداوم تجربه می داند.

۶. کدام اندیشمند نخستین بار تعلیم و تربیت را از صورت امری اتفاقی و بدون نقشه به صورت امری منظم درآورد؟

۱. جان دیوبی   ۲. هربارت   ۳. فروبل   ۴. روسو

پاسخ: گزینه «ب» درست است. هربارت، نخستین بار تعلیم و تربیت را از صورت امری اتفاقی و بدون نقشه به صورت امری منظم درآورد.

۷. چه کسی تربیت را پروراندن هماهنگ ارزشها می داند؟

۱. ارسطو   ۲. دیوبی   ۳. اسپنسر   ۴. افلاطون

پاسخ: گزینه «د» درست است. افلاطون، تربیت را پروراندن هماهنگ ارزشها می داند.

۸. کدام جمله صحیح نیست؟

الف) هدفها در واقع پلی بین تربیت و برنامه درسی هستند.

ب) فلسفه جدید آموزش و پرورش دوگرایی را قبول ندارد.

ج) تدریس، مترادف با تربیت است.

د) بنیاد و اساس پرورش فعالیت آزاد پرورش یابنده است.

پاسخ: گزینه «ج» صحیح نیست. نباید تدریس را مترادف با تربیت دانست تدریس وسیله‌ای برای تربیت است نه خود تربیت.

۹. از نظر چه کسی تعلیم و تربیت فعل و انفعالی است بین دو قطب سیال معلم و شاگرد که مسبوق به اصلی، متوجه هدفی، مستلزم طرح و نقشه‌ای است؟

۱. هربارت   ۲. کرشن اشتاینر   ۳. دکتر شریعتمداری   ۴. دکتر هوشیار

پاسخ: گزینه «الف» صحیح است. از نظر دکتر هوشیار، تعلیم و تربیت فعل و انفعالی است بین دو قطب سیال معلم و شاگرد که مسبوق به اصلی، متوجه هدفی، مستلزم طرح و نقشه‌ای است.

۱۰. چه کسی نخستین بار به سنجش بنیادی تربیت پرداخت؟

الف) سقراط ۲. هگل ۳. هربرات ۴. افلاطون

پاسخ: گزینه «د» صحیح است. افلاطون، نخستین بار به سنجش بنیادی تربیت پرداخت.

۱۱. چه کسی تعلیم و تربیت را جریانی می‌داند که بوسیله آن افراد از روی قصد و اراده رشد افراد دیگر را هدایت کنند؟

الف) فینیکس ۲. اونکر ۳. باتلر ۴. بروودی

پاسخ: گزینه «۱» صحیح است. تعلیم و تربیت را جریانی می‌داند که بوسیله آن افراد از روی قصد و اراده رشد افراد دیگر را هدایت کنند.

۱۲. معنای حقیقی تربیت چیست؟

الف) پروراندن ۲. انتقال اطلاعات به فرد ۳. کشاندن انسان به سوی ارزش‌های والای انسانی ۴. فن اجتماعی کردن فرد

پاسخ: گزینه «د» درست است. معنی حقیقی تربیت کشاندن انسان به سمت وسوی ارزش‌های والای انسانی است.

۱۳. کدام اصطلاح در معنای مجازی به معنی تربیت و بخصوص تربیت اخلاقی است؟

الف) آموزش ۲. پرورش ۳. عادت ۴. پدآگوژی

پاسخ: گزینه «د». پدآگوژی در معنای مجازی به معنی تربیت و بخصوص تربیت اخلاقی به کار رفته است.

۱۴. کدام جمله صحیح نیست؟

الف) در تربیت تکیه به فعالیت آزاد است.

ب) در بار آوردن تکیه بر اطاعت بی‌چون و چرا است.

ج) روش‌های بار آوردن شامل، تکرار، واداشتن و بازداشت است.

د) در تربیت به طبیعت آدمی احترام گذاشته نمی‌شود.

پاسخ: گزینه «د» صحیح نیست. در تربیت به طبیعت آدمی احترام گذاشته می‌شود ولی در بار آوردن طبیعت آدمی نادیده گرفته می‌شود.

۱۵. جان لاک فیلسوف در کدام معنی از تربیت اظهار نظر کرده است؟

الف) تکرار و توجه به گذشته ۲. آشکار کردن استعدادها ۳. آمادگی ۴. تشكیل یا پرورش قوای ذهنی

پاسخ: گزینه «ب». جان لاک تربیت به عنوان تشكیل یا پرورش قوای ذهنی است.

۱۶. کدام گروه بر این عقیده‌اند که زندگی تنها زمانی معنا دارد که کاملاً و تماماً تجربه شود، و زندگی چیزی نیست که مورد تفکر قرار گیرد، بلکه یک هستی است؟

- الف) قانون نخواهان   ب) تحلیل گرایان   ج) وجودگرایان   د) هیچکدام

پاسخ: گزینه «ج» درست است. وجودگرایان بر این عقیده‌اند که زندگی تنها زمانی معنا دارد که کاملاً و تماماً تجربه شود.

۱۷. کدام گروه وظیفه اصلی فلسفه را حل مسائل زندگی می‌دانند و معتقد‌نند مفاهیم فلسفی را باید براساس نتایج عملی آن باید ارزیابی کرد؟

- الف) قانون نخواهان   ب) تحلیل گرایان   ج) وجودگرایان   د) عملگرایان

پاسخ: گزینه «د» درست است. عمل گرایان وظیفه اصلی فلسفه را حل مسائل زندگی می‌دانند و معتقد‌نند مفاهیم فلسفی را باید براساس نتایج عملی آن باید ارزیابی کرد.

۱۸. فلسفه وظیفه‌ای جز توضیح آنچه می‌دانیم ندارد و این توضیح بدون استفاده از زبان یا کلام غیر ممکن است، مربوط به کدام فیلسوف است؟

- الف) ژرژ نیوسام   ب) ویتنگنشتاین   ج) جان لاک   د) افلاطون

پاسخ: گزینه «ب» درست است. این جمله از ویتنگنشتاین است.

۱۹. کدام گروه فلسفی وظیفه و رسالت مهم فلسفه را تحلیل مفاهیم کلامی یا زبانی می‌دانند؟

- الف) قانون نخواهان   ب) تحلیل گرایان   ج) وجودگرایان   د) عملگرایان

پاسخ: گزینه «ب» درست است. فیلسوفان تحلیلی وظیفه و رسالت مهم فلسفه را تحلیل مفاهیم کلامی یا زبانی می‌دانند.

۲۰. کدام گروه کار اصلی فلسفه را اصلاحات موثردر اوضاع و احوال اجتماعی می‌دانند؟

- الف) قانون نخواهان   ب) تحلیل گرایان   ج) فعل گرایان نبوی   د) عملگرایان

پاسخ: گزینه «ج» درست است. فعل گرایان نبوی، کار اصلی فلسفه را اصلاحات موثردر اوضاع و احوال اجتماعی می‌دانند.

۲۱. این تعریف فلسفه که فلسفه را «کوششی برای رسیدن به روشنایی» می‌داند از کیست؟

- الف) ارسطو   ب) افلاطون   ج) ابن سينا   د) فارابی

پاسخ گزینه: «ب» درست است. از نظر افلاطون، فلسفه کوششی برای رسیدن به روشنایی بودن است.

۲۲. چه کسی فلسفه را کوشش برای شناختن خاستگاه و ماهیت شناسایی می‌داند؟

- الف) ارسطو   ب) افلاطون   ج) کانت   د) دکارت

پاسخ گزینه: «ج» درست است. کانت فلسفه را کوشش برای شناختن خاستگاه و ماهیت شناسایی می‌داند.

۲۳. روش مورد استفاده طرفداران مارکس و دیوی بی کدام است؟

- الف) روش دیالکتیک   ب) روش تحلیل   ج) روش تأمل و بازنگری   د) روش برهان خلف

پاسخ: گزینه «الف». درست است. جدل را هم طرفداران مارکس و هم جان دیوی به کار برده‌اند.

۲۴. سردرگمی‌ها و سرگشتشگی‌های فلسفی اساساً به دلیل درست بکار نبردن زبان است، این سخن از چه کسی است؟

الف) کانت   ب) ویتنگشتاین   ج) جان لاک   د) ارسطو

پاسخ: گزینه «ب» درست است. از نظر ویتنگشتاین، سردرگمی‌ها و سرگشتهای فلسفی اساساً به دلیل درست بکار نبردن زبان است.

۲۵. خصوصیات ذهن فلسفی از نظر فیلیپ اسمیت در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) جامعیت، تعمق، انعطاف   ب) جامعیت، تعمق، نقد پذیری
ج) تعمق، احترام، انعطاف   د) تعمق، انعطاف، همدلی

پاسخ: گزینه «الف»، درست است. خصوصیات ذهن فلسفی از نظر فیلیپ اسمیت عبارتست از: جامعیت، تعمق، قابلیت انعطاف.

۲۶. چه کسی فلسفه را وحدت معرفت تعریف می‌کند؟

الف) کانت   ب) ویتنگشتاین   ج) جان لاک   د) اسپنسر

پاسخ: گزینه «د»، درست است. اسپنسر، فلسفه را وحدت معرفت تعریف می‌کند.

۲۷. چه کسی کار فلسفه را روشنگری مفهوم‌ها از راه تحلیل آن‌ها می‌داند؟

الف) راسل   ب) افلاطون   ج) جان لاک   د) اسپنسر

پاسخ: گزینه «الف»، درست است. راسل کار فلسفه را روشنگری مفهوم‌ها از راه تحلیل آن‌ها می‌داند.

۲۸. از نظر چه کسی برای رد کردن فلسفه باید به خود فلسفه روکرد؟

الف) راسل   ب) افلاطون   ج) ارسطو   د) کانت

پاسخ: گزینه «ج»، درست است. از نظر ارسطو برای رد کردن فلسفه باید به خود فلسفه روکرد.

۲۹. کدام فیلسوف در قرن هفدهم افکار فطری یا مادرزاد را انکار کرد؟

الف) راسل   ب) جان لاک   ج) ارسطو   د) اسپنسر

پاسخ: گزینه «ب»، درست است. جان لاک در قرن هفدهم افکار فطری یا مادرزاد را انکار کرد.

۳۰. چه کسی می‌گوید انسان به فلسفیدن نیاز دارد تا بوسیله آن اخلاقش را بهتر کند و به کمک آن به برترین نیکی دست یابد؟

الف) راسل   ب) جان لاک   ج) ارسطو   د) دکارت

پاسخ: گزینه «د»، درست است. دکارت می‌گوید، انسان به فلسفیدن نیاز دارد تا بوسیله آن اخلاقش را بهتر کند و به کمک آن به برترین نیکی دست یابد.

ایستگاه تست اصول فلسفه تعلیم و تربیت از صفحه ۱ تا ۳۴

۱- فلسفه تعلیم و تربیت با مشاجره سفراط با چه کسانی آغاز می شود؟

- الف) ماتریالیستها   ب) سوفسٹائیان   ج) فیلسوفان   د) هیچکدام

۲- چه کسی تربیت را به معنای تشکیل ذهن می داند؟

- الف) هربارت   ب) فروبل   ج) پستالوتسی   د) دیوبی

۳- ایجاد مهارت در افراد از طریق تمرین و تکرار و کارورزی در اصطلاح چه نامیده می شود؟

- الف) آموزش   ب) تربیت   ج) مهارت آموزی   د) تعلیم

۴- کدام روش پژوهش، کار خود را با تضادهای موجود در افکار و نظریه ها آغاز می کند و نشان می دهد که هر تصوری با توجه به نارسایی واقعی اش ما را به تصور مخالف ارجاع می دهد؟

- الف) تأمل و بازنگری   ب) جمل   ج) تحلیلی   د) تاریخی

۵- چه کسی فلسفه را دانشی می داند که در جستجوی نخستین اصل ها و اولین علت ها است و پیرامون نخستین اصل ها بحث و گفتگو می کند؟

- الف) سقراط   ب) افلاطون   ج) ارسطو   د) مارکس

۶- در تعلیم و تربیت به مجموعه تغییرات مطلوبی که قرار است در فرآگیر ایجاد شود، چه می گویند؟

- الف) روش   ب) هدف   ج) اصول   د) تکنیک

۷- کار عمده فلسفه در کدام مکتب بخشی از خود زندگی است؟

- الف) تحلیلی   ب) کلگرایی   ج) قانون نخواهان   د) فعل گرایی

۸ . چه کسی سه نوع تربیت محیطی، رسمی و غیر رسمی را مطرح می کند؟

- الف) باتلر   ب) برودمی   ج) کانت   د) لای

۹. عبارت زیر به کدام مفهوم مربوط است؟

«شکوفاندن و به کار آوردن توانایی های درونی و استعداد طبیعی.»

- الف) تربیت   ب) تعلیم   ج) باراوردن   د) کاراموزی

۱۰. چه کسی محبت را یگانه بنیاد تربیت می‌شمارد؟

الف)باتلر   ب)برودی   ج)کانت   د)پستالوتسی

پاسخنامه ایستگاه تست صفحه ۱ تا ۳۴

سوال	الف	ب	ج	د
۱		*		
۲	*			
۳				*
۴		*		
۵				*
۶		*		
۷				*
۸		*		
۹	*			
۱۰				*

نکات طلایی و تست های خط به خط و کلیدی اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

نام درس : اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

دکتر میثم مهدوی : ریاست موسسه

مدیر گروه علمی : استاد حسام سلمانیان

مولف : دکتر رضا شیخه (دکتری فلسفه تعلیم و تربیت)

نکات کلیدی و سوالات کاربردی و خط به خط فصل اول: قلمرو فلسفه آموزش و پرورش و تعامل فلسفه تعلیم و تربیت
(صفحات: ۳۴ تا ۸۰)

نکته ۱ : جان دیوی"فلسفه است که به ما می‌آموزد که دنیا را به میل خود بسازیم و از آن بهره گیریم."

** مشاهده امور جزئی و بیان یک اصل یا قاعده کلی را استقراء می‌نماید.

نکته ۲ : جان دیوی روش حل مسئله را به عنوان روش تحقیق مشخص ساخت.

** در نظریه و عمل تربیتی، **مابعدالطبيعه** به بحث درباره مسائلی می‌پردازد که علم نتوانسته به آنها پاسخ درست دهد.

نکته ۳ : سه موضوع فلسفه : ۱. هستی‌شناسی : بحث از وجود مطلق

۲. معرفت‌شناسی : بحث از امکان شناخت جهان و ماهیت خود شناخت.

۳. ارزش‌شناسی : بحث از ماهیت آرمان‌ها و ارزش‌های مطلق و خیر و زیبایی.

** در آموزش و پرورش، همه جا سخن از ارزش‌هاست.

نکته ۴ : تلقی شخص اندیشمند در قبال ارزش‌ها بستگی به فلسفه عمومی وی خواهد داشت:

** **فیلسوف معنی‌گرا** (ایده آلیسم) : به سلسله مراتب ارزش‌ها معتقد است ولی **ارزش‌های معنوی** برتر از ارزش‌های مادی است.

** **فیلسوف واقع‌گرا** (رئالیسم) : به سلسله مراتب ارزش‌ها معتقد است، ولی **ارزش‌های تعقلی و تجربی** را در ردیف بالاتر قرار می‌دهد.

** **فیلسوف عمل‌گرا** (پراغماتیسم) : منکر وجود سلسله مراتب ثابتی برای ارزش‌هاست.

نکته ۵ : علّم اخلاق عبارت است از مطالعه ارزشها در قلمرو کردار انسانی.

شهود گرایی: درک مستقیم ارزش‌های اخلاقی توسط انسان.

طبیعت گرایی: مشخص کردن ارزش‌های اخلاقی با مطالعه دقیق نتایج حاصل آنها.

} ** دونظریه اخلاقی

نکته ۶ : تقسیم بندی ارزش‌ها:

۱. **نظریه عینی:** ارزش‌ها خصوصیاتی هستند که در اشیاء و یا اعمال وجود دارند.
۲. **نظریه شخصی (ذهنی):** ارزشها را محصول تمایلات و احساسات افراد تلقی می‌کند.
۳. **نظریه رابطه‌ای:** پایه و اساس ارزش در این نظریه رابطه میان فرد و شئی درنظر گرفته می‌شود.
۴. **نظریه زمینه‌ای:** ارزش هر شئی را در رابطه با زمینه و موقعیت خاص مورد توجه قرار می‌دهد.

** نظریه زمینه‌ای بودن ارزش‌ها با عقاید دیوبی سازگار است.

نکته ۷ : تقسیم بندی دیگر از ارزش‌ها:

ارزش ذاتی: امری ممکن است خود به خود دارای ارزش باشد.
ارزش عرضی: پاره‌ای از چیزها وسیله‌ای برای نیل به امور با ارزش هستند. مثل پول.
ارزش نسبی: آنچه ارزش آن وابسته به شرایط و موقعیت خاص باشد.
ارزش مطلق: امری که در شرایط متفاوت و موقعیت‌های گوناگون ارزش دارد.

مانند: صلح، عدالت

❖ قضایای ارزشی جنبه معرفتی دارند.

❖ قضایای ارزشی قابل بررسی عقلانی هستند.

نکته ۸ : **فیلسوفان معنی‌گرا** بر این ادعا تاکید دارند که ماهیت واقعی جهان معنوی و ذهنی است نه مادی جسمانی.

** **شوپنهاور:** جهان پندار من است.

** **پارمندیس:** آنچه در اندیشه نیایید نمی‌تواند باشد.

** از نظر فیلسوفان معنی‌گرا، معرفت و بهترین نوع آن را برخاسته از دانش‌آموز می‌دانند.

نکته ۹ : اصل اساسی در دیدگاه واقع‌گرایی این است که ماده واقعیت نهایی است.

نکته ۱۰ : واقعیت در نگاه عمل‌گرایان عبارت از تعامل فرد و محیط است.

** **فلسفه عمل‌گرا** انسان را معیار همه چیز می‌داند.

** **در عمل‌گرایی:** دانش‌آموز فکری دائمًا سرگرم بازسازی، تعبیر و تفسیر تجارب خویش است

- نکته ۱۱ :** رشته‌ای از فلسفه که به بررسی معرفت می‌پردازد، «**معرفت‌شناسی**» نام دارد.
- نکته ۱۲ :** برخلاف دانشمند، **معرفت‌شناس** علاقمند به مفاهیم است، نه واقعیات.
- نکته ۱۳ :** معرفت الهامی یا وحیانی را می‌توان معرفتی توصیف کرد که خداوند بر انسان آشکار ساخته است.
- *** معرفت و حیانی امری خدادادی است و خارج از انسان.

نکته ۱۴ : معرفت شهودی معرفتی است که شخص در لحظه درون‌بینی (بصیرت) در اندرون خویش آن را می‌یابد.

*** **بصیرت یا شهود عبارت است** از جهش ناگهانی یک فکر یا یک نتیجه‌گیری که حاصل جریان طولانی عملی ناخودآگاه بوده است به خود آگاهی.

*** معرفت شهودی: معرفتی است که بر مبنای قوّه بینش تخیلی یا تجربه خصوصی شخص ارائه‌دهنده آن پیشنهاد و پذیرفته می‌شود.

نکته ۱۵ : معرفت عقلانی معرفتی است که فقط با استفاده از خرد به دست می‌آید و مشاهده حالات واقعی امور را به همراه ندارد.

*** اصول منطق صوری و ریاضیات ناب نمونه‌هایی از معرفت عقلانی به شمار می‌روند.

نکته ۱۶ : معرفت تجربی: جهانبینی ما به واسطه دیدن، شنیدن، بوکردن، لمس کردن، و چشیدن شکل می‌گیرد.

*** در معرفت تجربی، معرفت ساخته افکاری است که مطابق جهان محسوس تشکیل یافته باشند.

*** دانش نو مثالی از معرفت تجربی است.

نکته ۱۷ : **معرفت اجتهادی**، عبارت است از معرفتی مسلم که بر مبنای سندیت کسی آن را می‌پذیریم.

*** معرفت اجتهادی بیشتر معنای روانشناختی دارد نه معرفت‌شناسی.

*** معرفت اجتهادی مبین ماهیت اشیائی نیست که می‌شناسیم، بلکه حاکی از طرز شناسایی من درباره آن‌هاست.

*** معرفت اجتهادی به آن تولیدات فرهنگی که می‌نامیم اطلاق نمی‌شود، بلکه به راه و روشی گفته می‌شود که به وسیله آنها این تولیدات را به خود اختصاص می‌دهیم.

نکته ۱۸ : منابع دست اول معرفت: ۱. حواس ۲. عقل ۳. شهود

*** طرفداران حس به عنوان منبع معرفت فیلسوفان حسی مذهب یا طرفداران مذهب تجربه حسی هستند.

*** طرفدارن حواس: جهان از راه حواس قابل دانستن است.

*** **جان لاک** طرفدار مذهب حسی است و ذهن انسان را به همین دلیل هنگام تولد چون «**لوح سفید**» می‌داند.

نکته ۱۹ : فرانسیس بیکن، جان لاک، و هیوم از فیلسوفان حسی مذهب هستند.

نکته ۲۰ : طرفداران عقل به عنوان منبع معرفت فیلسوفان عقلی مذهب یا طرفداران مذهب عقلی هستند.

*** از نظر عقل گرایان، آنچه موضوع معرفت قرار می‌گیرد و ما را با جهان خارج آشنا می‌سازد همان عقل و فعالیت‌های عقلانی است.

*** دکارت، مالبرانش، لایب نیتس و اسپینوزا **فیلسوفان عقل‌گرا** به شمار می‌روند.

نکته ۲۱ : برگسون شهود را به عنوان تماس مستقیم با پدیده‌ها و درک پدیده‌ها به صورتی که هستند مورد بحث قرار می‌دهد.

نکته ۲۲ : **ربایشناسی** عبارت است از بررسی ارزش‌ها در قلمرو زیبایی.

نکته ۲۳ : فلسفه و تربیت آنچنان رابطه نزدیکی با هم دارند که **جان دیوئی** فلسفه را نظریه کلی تربیت می‌داند.

نکته ۲۴ : فلسفه و آموزش پرورش به ارتباط میان فلسفه و آموزش و پرورش سروکار دارد.

نکته ۲۵ : فلسفه در آموزش و پرورش عبارت از کوششی است برای بررسی آموزش و پرورش بصورت جامع، عمیق و انعطاف‌پذیر که روش فلسفی را توصیف می‌کند.

نکته ۲۶ : فلسفه آموزش و پرورش بعنوان یک رشته کلی است که به شاخه‌هایی مانند فلسفه و آموزش و پرورش، فلسفه در آموزش و پرورش و فلسفه برای آموزش و پرورش تقسیم می‌شود.

نکته ۲۷ : فلسفه تعلیم و تربیت تحت عنوان فلسفه و تعلیم و تربیت با انتقاد روبرو شده است.

*** فلسفه آموزش و پرورش، مسائل آموزش و پرورش را با روش فلسفی مورد مطالعه قرار می‌دهد.
*** خاستگاه فلسفه آموزش و پرورش همان **فلسفه محض** است.

*** **فلسفه تربیت** همان روکردن به پرسش‌های بنیادی درباره انسان، تکامل و سرنوشت وی است.

نکته ۲۸ : **دیوئی می‌گوید** که فلسفه تربیت نه شاخه‌ای از فلسفه بلکه **خود فلسفه** است.

نکته ۲۹ : **سودمند و ناسودمند** بودن یک نظام فلسفی از **بازده آن** مشخص می‌شود.

*** دیوئی می‌گوید: جوهر فلسفه به معنای اعم همان فلسفه تعلیم و تربیت است. یعنی فلسفه‌ای که به ما می‌آموزد که چگونه دنیا را به میل خود بسازیم و از آن بهره بگیریم.

نکته ۳۰ : **تربیت**، برخلاف تصور گذشتگان، مستقل یا دور از زندگی و تجربه‌های انسان نیست.

نکته ۳۱ : ویژگی‌های فلسفه جدید آموزش و پرورش:

❖ نقطه شروع فلسفه جدید آموزش و پرورش، تجربه است.

❖ فعالیت تربیتی باید بر شناخت و معرفت مبنی باشد و ارزشهای اجتماعی را در نظر بگیرد.

❖ فلسفه جدید تربیتی وسیله‌ای است برای ایجاد هماهنگی بین فرد.

❖ فلسفه جدید تربیتی به وحدت تجربه انسان معتقد است.

❖ **فلسفه جدید تربیت**، به مسایل درونی و کاربردی آموزش و پرورش می‌پردازد.

❖ در فلسفه جدید آموزش و پرورش هدفهای تربیتی، ساخته و پرداخته تخیلات شخصی نیستند.

❖ فلسفه جدید تربیتی به تحلیل ارزشهای انسانی فعالیتهای تربیتی می‌پردازد.

❖ فلسفه جدید تربیت، روش تجربی را وسیله‌ای برای کسب تجربه‌های قابل اعتماد و معتبر انسانی و توجیه تغییرات اجتماعی می‌داند.

نکته ۳۲ : دورکیم: **پداقوژی** یک نظریه عملی است؛ نظریه‌ای که موضوعش تفکر درباره نظامها و شیوه‌های تربیتی است.

نکته ۳۳ : عمدترين ويژگي فلسفه جديد آموزش و پرورش توجه خاص به زندگي عملی و مسائل آن است که از مسائل تربیتی قابل تفکیک نیستند.

نکته ۳۴ : چهار جنبه اساسی رشد آدمی از دید روانشناسان عبارتند از:

۱. عقلاني، ۲ - اجتماعي، ۳ - عاطفي ۴ - بدنی

نکته ۳۵ : مطلوب تربیت واقعی انسان كامل است.

****کانت:** تعلیم و تربیت بزرگترین و دشوارترین مسائل مبتلى به انسان است.

****رسو:** راز عظمت آدمی را باید در ناتوانی نخستین وی جستجو کرد.

****دیوی:** تربیت بازسازی پی درپی تجربه است.

نکته ۳۶ : عدم ادراک معنای واقعی تربیت امكان دارد منجر به هدف انگاشتن وسیله در فعالیت‌های تربیتی می‌شود.

نکته ۳۷ : در تعیین هدف‌ها باید دو منبع اساسی فرد و جامعه را در نظر گرفت.

نکته ۳۸ : خصوصیت قابل پیش‌بینی نبودن نتیجه یادگیری باعث عدم محدودیت در یادگیری و رشد فردی می‌شود.

نکته ۳۹ : فلسفه طبیعت‌گرایی ساده‌ترین فلسفه‌های محض است که آدمی را فرزند طبیعت میداند نه جامعه.

****هابز و اسپنسر:** بیشترین سهم را در رشد و گسترش طبیعت‌گرایی داشتند.

****هابز** اعتقاد دارد که آدمیان در رقابت دائمی با هم‌دیگر هستند.

**در هستی‌شناسی طبیعت‌گرایان (ماده‌گرایان)، اساس و حقیقت جهان، ماده است.

نکته ۴۰ : از دیدگاه طبیعت‌گرایان، حواس آدمی مهمترین و معتبرترین وسیله کسب معرفت است.

**در شناخت‌شناسی طبیعت‌گرایان، حقیقت مطلق وجود ندارد. آنچه هست نسبی است.

نکته ۴۱ : طبیعت‌گرایان سرشت آدمی را خوب می‌دانند که محیط بعداً آن ذات پاک را غالباً آلوده می‌کند.

نکته ۴۲ : آموزش و پرورش صحیح و مطلوب در طبیعت‌گرایی را میتوان در هماهنگی و انطباق با طبیعت خلاصه کرد.

نکته ۴۳ : اصول تربیتی مکتب طبیعت‌گرایی بر فلسفه تطور و تکامل انسان استوار است.

نکته ۴۴ : تربیت سلبی یعنی، چیزی به کودک تا سن دوازده سالگی یاد داده نشود.

نکته ۴۵ : معلم در دیدگاه طبیعت‌گرایان: ناظر و راهنمای کودک است که نباید به هیچ شکل در کودک اثر بگذارد.

**روش تدریس در مکتب طبیعت‌گرایی، بسیار نزدیک به روش تدریس واقع‌گرایان طبیعی است.

نکته ۴۶: در ایده آلیسم پدیده ها بر مبنای ایده آل یا آنچه آنچه به روح و تصور نسبت داده می شود تفسیر و توجیه می کنند.

نکته ۴۷: هدف تربیت در ایده آلیسم: تربیت در نظر پندارگرایان عبارتست از نفوذ انسان بالغ، روی انسانی در حال رشد و هدف آن تحقق ذات تربیت شونده و به کمال رساندن اوست.

- نکته ۴۸: انواع پندار گرایی:**
۱. روحانی یا دینی : برکلی نماینده آن است.
  ۲. پندارگرایی ذهنی : فیخته نماینده آن است.
  ۳. پندارگرایی مطلق: به فلسفه فریدریش هگل اطلاق می شود.

*پندارگرایی روحانی یا دینی اصالت را به خدا و روح که آفریده اوست، داده است.

نکته ۴۹: تئوری توافقی حقیقت: پندارگرایان در زمینه معرفت شناسی تئوری توافقی را مطرح می کنند که براساس آن معیار حقیقی بودن یک فرضیه توافق و سازگاری آن با دیگر قضایای ذهنی است.

نکته ۵۰: پندارگرایان معتقدند که ارزشها در ذات خود ثابت، ازلی و تغییرناپذیر هستند.

نکته ۵۱: در ایده آلیسم: اهداف آموزش و پژوهش بیشتر از روشهای تعلیم و تربیت اهمیت دارند.

نکته ۵۲: برنامه درسی ایده آلیستی را می توان به مثابه سلسله مراتبی در نظر گرفت که در رأس آن، معارف بسیار کلی یعنی فلسفه و الهیات قرار می گیرد.

نکته ۵۳: روش تدریس ایده آلیستی: روش اصلی تدریس در ایده آلیسم دیالکتیک (گفتگوی آزاد) است

نکته ۵۴: از نظر باتлер آن چه در جریان تربیتی در فلسفه ایده آلیسم مهم است ایده آل است.

نکته ۵۵: در خصوص رابطه معلم و شاگرد، ایده آلیسم، بر نقش محوری و حساس معلم تأکید زیادی می شود.

نکته ۵۶: باتلر معتقد است که بچه ها به طور طبیعی از بزرگسالان تقلید می کنند و از این راه عادات زندگی را فرا می گیرند.

نکته ۵۷: واقع گرایی (اصالت واقع) نقطه مقابل ایده آلیست ها است.

نکته ۵۸: واقع گرایان به منطق استقرایی و روش علمی اعتقاد دارند.

نکته ۶۹: اصول مکتب رئالیسم: ۱. اصل استقلال: جهان، خارج از ذهن انسان و مستقل از آن وجود دارد.

۲. اصل قابلیت شناسایی: جهان آنچنان که هست قابلیت شناخته شدن دارد.

نکته ۶۰: واقع‌گرایان قدیمی یا تعقلى مستقیماً تحت تأثیر اندیشه‌های ارسسطو است.

* واقع‌گرایان تعقلى انسان را موجودی "جسمانی- روحانی می‌دانند که بارزترین ویژگی انسان، عقل است و عقل از نیروهای عمدۀ روح است.

** تربیت مبتنی بر نظر واقع‌گرایان تعقلى: تلاش می‌کند نظم طبیعی حیات انسان را به وسیله هدف یا اهدافی که بطور عقلانی درک و خواسته می‌شوند هدایت کند.

نکته ۶۱: اصل اساسی در **واقع‌گرائی طبیعی** این است که ماده واقعیت نهائی است.

** واقع‌گرایان طبیعی انسان را موجودی زیستی- اجتماعی می‌دانند.

** در **واقع‌گرایی طبیعی**، دیدگاه ذهن انسان در زمان تولد همانند لوح سفیدی است که به تدریج و در طول زندگی از راه حواس و نقوشی که بر آن نقش می‌بنند پر می‌شود.

** یادگیری در واقع‌گرایی طبیعی: عبارتست از شکل‌گیری تغییراتی که برای معلم و شاگرد حس کردنی و قابل مشاهده است.

** وظیفه معلم در واقع‌گرایی طبیعی: تبلیغ اعمال اخلاقی به صورت مجموعه‌های از اوامر و نواهی نیست بلکه فراهم کردن زمینه‌هایی است شاگرد به مقتضای امیال و خواسته‌های طبیعی خود عمل کند.

نکته ۶۲: در یادگیری واقع‌گرایان تعقلى، "هشیاری" یا "آگاهی" از اهمیت زیادی برخوردار است.

نکته ۶۳: **واقع‌گرایان تعقلى**، با الهام از اعتقاد به ثابت بودن ارزش‌های بنیادی و ترکیب انسان از روح و جسم اظهار میدارند که تربیت اخلاقی شاگردان شامل آراستن آنها به فضایل معنوی است.

** **واقع‌گرایان تعقلى** معتقدند که برای ارزشها در جهان شالوده‌هایی وجود دارد که ریشه آنها در رابطه انسان و اشیاء قرار گرفته است

نکته ۶۴: **هدف تربیت** از دیدگاه واقع‌گرایان، آماده کردن کودکان و نوجوانان برای سازگاری با جهان می‌باشد.

نکته ۶۵: برنامه درسی رئالیست‌ها موضوع محور است.

نکته ۶۶: هدف تربیت از دیدگاه واقع‌گرایان طبعاً در محدوده جهان مادی مطرح خواهد شد.

نکته ۶۷: پرسپور بروزی **زندگی خوب** را هدف اساسی تعلیم و تربیت تلقی می‌کند

- نکته ۶۸:** به نظر بودی شخصیت انسان از سه بعد یا خصوصیت عمده تشکیل شده است:
- ۱. رشد و تحقق خود،
  - ۲. آزادی خود
  - ۳. وحدت خود

نکته ۶۹: روش تدریس واقع گرایان طبیعی: بر یافته‌های روانشناسان رفتارگرا استوار است.

** مهمترین ویژگی آموزش واقع گرایان طبیعی این است که آنها موضوع را به چند مرحله تقسیم می‌کنند.

نکته ۷۰: روش تدریس واقع گرایان تعقلی: بر نظریه‌های روانشناسی شناختی یا گشتالتی استوار است.

** معلم در جریان تربیت باید مهارت‌های "باهم نگری" و "ادراکات کلی" را به شاگرد بیاموزد.

** **واقع گرایان تعقلی** در تدریس به ارائه کلی مطلب بدون توجه به اجزای آن تأکید می‌کنند و شاگرد پس از دریافت کلی مطلب، به طرف تجزیه و تحلیل عناصر تشکیل‌دهنده مطلب راهنمایی می‌شود.

نکته ۷۱: آموزش و پرورش در رئالیسم عبارت است از نگهداری و انتقال میراث فرهنگی به نسل‌های آینده.

نکته ۷۲: هدف آموزش و پرورش رئالیستی کمک به انسانها در نیل به خوشبختی از طریق پرورش استعدادهای آنان برای نیل به حداکثر کمال است.

نکته ۷۳: روش تدریس رئالیست‌ها بر طبق محسوسات است و به جای تلقین معلومات امکان‌هایی را فراهم می‌آورند تا شاگردان به کشف بپردازنند.

نکته ۷۴: پرآگماتیسم یا سیستم فکری اصالت عمل که تجربه گرایی، ابزار گرایی و وسیله گرایی هم نامیده می‌شود، افکار و معتقدات یا سودمندی در عمل را معیار تعیین ارزش‌ها و حقیقت می‌داند.

نکته ۷۵: پرس را بنیانگذار فلسفه پرآگماتیسم معاصر می‌دانند.

نکته ۷۶: در مکتب عمل گرایی، تنها آزمون حقیقت در افکار این است که به حل رضایت بخش مسائل بکار رود.

نکته ۷۷: در پرآگماتیسم، معلمان قدرت مطلق نیستند و نمی‌توانند یادگیری را برای محصلان انجام دهنند.

نکته ۷۸: تجربه در مفهوم وسیع آن، اساس جهان شناسی پرآگماتیستی را تشکیل می‌دهد.

** مهمترین اصل در هستی‌شناسی عمل گرایان، **اصل تغییر** است.

نکته ۷۹: عمل گرایان با این طرز تلقی از تربیت، عقیده دارند که طبیعت انسانی اساساً قابل انعطاف و تغییر است.

نکته ۸۰: به نظر عمل گرایان و پیشرفت گرایان، **تربیت خود زندگی است** نه آماده کردن متربی برای زندگی

نکته ۸۱: عمل گرایی معتقد است چون رشد یک جریان دائمی و مدام در حال تغییر است، انتخاب هدف ثابت جریان رشد را محدود می‌سازد.

نکته ۸۱: عمل گرایی بیشتر یک مکتب شناخت‌شناسی است.

- ※ شناخت موردنظر عمل گرایان، معرفتی است که از طریق "حل مسئله" به گونه‌ای هوشمندانه کسب شده است.
- ※ روش حل مسئله، فرایند تفکر کاوش‌گرانه ایست که هر مرحله از آن در مسیر مداومی که تجربه نام دارد، مشخص می‌شود.

نکته ۸۲: در عمل گرایی معرفت ما به علت تغییرات مداوم جهان و انسان در عمل گرایی همیشه محدود و نسبی است و حقیقت وابسته به اینجا و اکنون است.

نکته ۸۳: در عمل گرایی، معیار ارزشها، مطلوبیت و سودمندی آنها در زندگی فردی و اجتماعی است.

نکته ۸۴: هدف تربیت عمل گرایی، آماده کردن کودک برای تفکر، تجربه و زندگی اجتماعی است.

- ※ پرآگماتیست‌ها مسئله انسان و آموزش و پرورش را بیشتر از سایر مکاتب مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند.
- ※ تربیت در عمل گرایی یعنی نوسازی مستمر تجارب دانش‌آموز.

- ※ محتوای آموزشی باید مناسب با تجارب کنونی شاگردان و در ارتباط نزدیک و پویا با زندگی آنها انتخاب شود.
- ※ مبدأ و محور آموزش و پرورش در عمل گرایی کودک است.

※ **عمل گرایی مدرسه را جامعه کوچکی** از اجتماع بزرگ می‌داند.

※ **روش پژوهه** یکی از مهمترین روش‌های تدریس در عمل گرایی است.

※ در نظر عمل گرایان **کودک ارگانیسمی فعل** است که مدام سرگرم بازسازی و تغییر تجارب خویش می‌باشد.

- ※ در عمل گرایی آموزش به صورت گروهی انجام می‌شود نه فردی، زیرا جمع بر فرد برتری دارد.
- ※ روش تدریس پرآگماتیسم همان روش حل مساله می‌باشد که به **روش علمی** نیز معروف است.

- ※ محتوای آموزشی در پرآگماتیسم باید مناسب با تجارب کنونی شاگردان و در ارتباط نزدیک و پویا با زندگی آنها انتخاب شود.

※ **پرآگماتیست‌ها** به روش بیشتر از هدف اهمیت میدهند به همین دلیل هم روش‌های تدریس معمول و قدیمی را مورد انتقاد قرار می‌دهند.

※ **یادگیری از طریق زندگی** اساس پرآگماتیسم است.

نکته ۸۵: جیمز اعتقاد دارد که معلم رسالت جهانی دارد و در برابر این پرسش که مهمترین رفتار معلم در تربیت چیست پاسخ می‌دهد که معلم باید بالاتر از همه چیز تشویق کند.

نکته ۸۶: رفتار گرایی به رفتار عینی می‌بردazد.

- ※ نخستین پیشگام رفتار گرایی در حوزه فلسفه را می‌توان توماس هابز فیلسوف انگلیسی دانست که احتمالاً نخستین پیشوای **ماتریالیسم مکانیکی** است.

- *** هابز **جبرگرا** بود و به آزادی اراده اعتقاد نداشت.
- *** از نظر رفتار گرایی، اشخاص خوب و کارآمد را به وسیله فرایندها یا کارهای تربیتی کنترل شده دقیق و علمی میتوان بار آورد.
- *** **هدف تربیت** در فتارگرایی، تغییر و تعدیل رفتار، آماده کردن اشخاص طبق توانایی آنها برای مسئولیت‌های چندگانه زندگی شخصی و اجتماعی است.
- نکته ۸۶:** در میدان آموزش و پرورش، **بنیادگرایی** بیشتر روی زمان حال تاکید می‌کند.
- *** هدف آموزش و پرورشدر بنیادگرایی (ماهیت‌گرایی) این است که به محصلان کمک کند تا با دنیایی واقعی و جهان موجود آنچنان که هست سازگاری کنند.
- *** ماهیت‌گرایان همانند ایده‌آلیست‌ها، اولویت **امور ذهنی** روحی و آرمانی را به عنوان مبنای واقعیت مورد تأیید قرار می‌دهند.

*** **بنیادگرایی به دنبال** برقرار کردن مجدد اقتدار معلم در کلاس درس است.

*** **بنیادگرایان اهمیت تجربه نژاد - میراث اجتماعی** را فزوونتر از تجربه فرد می‌شمارند.

*** ماهیت‌گرایان مثل ایده‌الیست‌ها معتقدند ارزشها مطلق، ثابت و بدون تغییرند.

این مجموعه متعلق به موسسه نوین استخدام می‌باشد و مستقیماً از موسسه خریداری شود در غیر این صورت مسئولین موسسه راضی نمی‌باشند و حق الناس می‌باشد
قیمت این جزو ۲۰ هزار تومان می‌باشد شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۷۴۲۸۵۷۵۹۵۳ دکتر میثم مهدوی شماره تماس موسسه ۰۲۱۲۸۴۲۴۴۲۵

سوالات چهار کزینه‌ای برتر و کلیدی و خط به خط به اصول فلسفه تعلیم و تربیت از صفحه ۳۴ تا ۴۰

۱. چه کسی تربیت را بازسازی پی در پی تجربه می‌داند؟

- (الف) امیل دورکیم   (ب) افلاطون   (ج) جان دیوی
- (د) اوکانر

پاسخ: گزینه «ج» درست است. از نظر دیوی تربیت یعنی بازسازی پی در پی تجربه.

۲. این نظر مربوط به کدام اندیشمند است؟

«تعلیم و تربیت بزرگترین و دشوارترین مسائل مبتلی به انسان است.»

- (الف) جان دیوی   (ب) باتلر   (ج) افلاطون
- (د) کانت

پاسخ: گزینه «د» درست است. این جمله مشهور از کانت است.

۳. عمدترين ويزگي فلسفه جديد آموزش و پرورش کدام است؟

- (الف) توجه خاص به بعد عاطفی   (ب) توجه خاص به زندگی عملی

(ج) توجه خاص به زندگی عملی   (د) پرورش قوای ذهن

پاسخ: گزینه «ج» درست است. عمدترين ويزگي فلسفه جديد آموزش و پرورش توجه خاص به زندگی عملی و مسائل آن است.

۴. مطلوب تربیت واقعی چیست؟

الف) رشد ذهن

ج) انسان دانشمند

د) انسان کامل

ب) انسان متخصص

پاسخ: گزینه «د» درست است. مطلوب تربیت واقعی انسان کامل است.

۵. این نظر مربوط به کدام اندیشمند است؟

«پداغوژی یک نظریه عملی است؛ نظریه‌ای که موضوعش تفکر درباره نظامها و شیوه‌های تربیتی است.»

الف) جان دیوی ب) امیل دورکیم ج) ژان ژاک روسو د) باتلر

پاسخ: گزینه «ب» درست است. از نظر دورکیم، پداغوژی یک نظریه عملی است؛ نظریه‌ای که موضوعش تفکر درباره نظامها و شیوه‌های تربیتی است.

۶. کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

الف) روش فلسفه جدید آموزش و پرورش سخنرانی است. ب) فلسفه جدید آموزش و پرورش دوگرایی را قبول دارد.

ج) فلسفه جدید تربیتی به وحدت تجربه انسان معتقد است. د) نقطه شروع فلسفه جدید آموزش و پرورش، تجربه نیست.

پاسخ: گزینه «ج» درست است. فلسفه جدید تربیتی به وحدت تجربه انسان معتقد است.

۷. کدام فلسفه، خاستگاه فلسفه آموزش و پرورش است؟

الف) فلسفه تحلیلی ب) فلسفه هنجاری ج) فلسفه عملی د) فلسفه محض

پاسخ: گزینه «د» درست است. فلسفه محض، خاستگاه فلسفه آموزش و پرورش است.

۸. کدام گزینه درباره فلسفه آموزش و پرورش صحیح نیست؟

الف) فلسفه تعلیم و تربیت تحت عنوان فلسفه و تعلیم و تربیت با انتقاد روبرو شده است.

ب) فلسفه آموزش و پرورش، مسائل آموزش و پرورش را با روش فلسفی مورد مطالعه قرار می‌دهد.

ج) فلسفه و آموزش پرورش به ارتباط میان فلسفه و آموزش و پرورش سروکار ندارد.

د) خاستگاه فلسفه آموزش و پرورش همان فلسفه محض است.

پاسخ: گزینه «ج» صحیح نیست. فلسفه و آموزش پرورش به ارتباط میان فلسفه و آموزش و پرورش سروکار دارد.

۹. کدام گروه فیلسوفان عقل‌گرا هستند؟

الف) دکارت، لایب نیتس ب) دکارت، لاک ج) لاک، هایز د) هیچ‌کدام

پاسخ: گزینه «الف» صحیح است. دکارت، لایب نیتس، مالبرانش، و اسپینوزا فیلسوفان عقل‌گرا به شمار می‌روند.

۱۰. در کدام دیدگاه، آنچه موضوع معرفت قرار می‌گیرد و ما را با جهان خارج آشنا می‌سازد همان عقل و فعالیت‌های عقلانی است؟

الف) حس گرایی ب) عقل گرایی ج) شهود گرایی د) تجربه گرایی

پاسخ: گزینه «ب» صحیح است. در عقل‌گرایی، آنچه موضوع معرفت قرار می‌گیرد و ما را با جهان خارج آشنا می‌سازد همان عقل و فعالیت‌های عقلانی است.

۱۱. کدام فیلسوف حسی مذهب نیست؟

(د) رنه دکارت	(ج) دیوید هیوم	(ب) جان لاک	(الف) فرانسیس بیکن

پاسخ: گزینه «د» صحیح است. رنه دکارت فیلسوف عقل گرا است. فرانسیس بیکن، جان لاک، و هیوم از فیلسفان حسی مذهب هستند.

۱۲. منابع دست اول معرفت کدامند؟

(ب) حواس، عقل، مراجع	(الف) حواس، عقل، شهود
(د) هیچ‌کدام	(ج) عقل، مراجع، سنت

پاسخ: گزینه «الف» درست است. حواس، عقل و شهود منابع دست اول معرفت هستند.

۱۳. از نظر چه کسی راز عظمت آدمی را باید در ناتوانی نخستین وی جستجو کرد؟

(د) روسو	(ج) دیوبل	(ب) فربول	(الف) هربارت

پاسخ: گزینه «د». از نظر روسو، راز عظمت آدمی را باید در ناتوانی نخستین وی جستجو کرد.

۱۴. کدام نوع معرفت بیشتر معنای روانشناختی دارد؟

(الف) اجتهادی	(ب) تجربی	(ج) عقلی	(د) شهودی

پاسخ: گزینه «۱» صحیح است. معرفت اجتهادی بیشتر معنای روانشناختی دارد نه معرفتشناختی.

۱۵. کدام نوع معرفت، عبارت است از معرفتی مسلم که بر مبنای سندیت کسی آن را می‌پذیریم؟

(الف) شهودی	(ب) تجربی	(ج) عقلی	(د) اجتهادی

پاسخ: گزینه «د». معرفت اجتهادی، عبارت است از معرفتی مسلم که بر مبنای سندیت کسی آن را می‌پذیریم.

۱۶. فلسفه تعلیم و تربیت تحت کدام عنوان با انتقاد روپوش شده است؟

(الف) فلسفه آموزش و پرورش	(ب) فلسفه در آموزش و پرورش	(ج) فلسفه و تعلیم و تربیت	(د) فلسفه برای آموزش و پرورش

پاسخ: گزینه «ج» درست است. فلسفه تعلیم و تربیت تحت عنوان فلسفه و تعلیم و تربیت با انتقاد روپوش شده است.

۱۷. کدام نوع معرفت، بر مبنای قوه بینش تخیلی یا تجربه خصوصی شخص ارائه‌دهنده آن پیشنهاد و پذیرفته می‌شود؟

(الف) شهودی	(ب) تجربی	(ج) عقلی	(د) اجتهادی

پاسخ: گزینه «الف» درست است. معرفت شهودی، بر مبنای قوه بینش تخیلی یا تجربه خصوصی شخص ارائه‌دهنده آن پیشنهاد و پذیرفته می‌شود.

۱۸. معرفتی است که شخص در لحظه درون‌بینی (بصیرت) در اندرون خویش آن را می‌یابد، چه نام دارد؟

(الف) عقلی	(ب) تجربی	(ج) شهودی	(د) اجتهادی

پاسخ: گزینه «ج» درست است. معرفت شهودی، معرفتی است که شخص در لحظه درون‌بینی (بصیرت) در اندرون خویش آن را می‌یابد، چه نام دارد.

۱۹. معرفتی که خداوند بر انسان آشکار ساخته است، چه نوع معرفتی است؟
 الف) شهودی   ب) الهامی   ج) عقلی   د) اجتهادی

پاسخ: گزینه «ب» درست است. معرفت الهامی یا وحیانی را می‌توان معرفتی توصیف کرد که خداوند بر انسان آشکار ساخته است.

۲۰. رشتهدای از فلسفه که به بررسی معرفت می‌پردازد، چه نام دارد؟

الف) معرفت‌شناسی   ب) ارزش‌شناسی   ج) هستی‌شناسی   د) انسان‌شناسی

پاسخ: گزینه «الف» درست است. رشتهدای از فلسفه که به بررسی معرفت می‌پردازد، «**معرفت‌شناسی**» نام دارد.

۲۱. در کدام دیدگاه، دانش‌آموز دائماً سرگرم بازسازی، تعبیر و تفسیر تجارب خویش است؟

الف) واقع‌گرایی   ب) آرمان‌گرایی   ج) عمل‌گرایی   د) وجود‌گرایی

پاسخ گزینه: «ج» درست است. در عمل‌گرایی دانش‌آموز دائماً سرگرم بازسازی، تعبیر و تفسیر تجارب خویش است.

۲۲. کدام فلسفه، انسان را معیار همه چیز می‌داند؟

الف) عمل‌گرا   ب) واقع‌گرا   ج) ماهیت‌گرا   د) پایدار‌گرا

پاسخ گزینه: «الف» درست است. فلسفه عمل‌گرا انسان را معیار همه چیز می‌داند.

۲۳. عبارت زیر مربوط به کدام دیدگاه است؟

«آموزش و پرورش دانش آموز را برای زمان حال آماده کند نه زمان آینده»

الف) عمل‌گرایی   ب) واقع‌گرایی   ج) وجود‌گرایی   د) طبیعت‌گرایی

پاسخ: گزینه «د» درست است. طبیعت‌گرایان معتقدند آموزش و پرورش دانش آموز را برای زمان حال آماده کند نه زمان آینده.

۲۴. کدام گروه فیلسوفان، معرفت و بهترین نوع آن را برخاسته از دانش‌آموز می‌دانند؟

الف) معنی‌گرا   ب) ماهیت‌گرا   ج) واقع‌گرا   د) پایدار‌گرا

پاسخ: گزینه «الف» درست است. فیلسوفان معنی‌گرا، معرفت و بهترین نوع آن را برخاسته از دانش‌آموز می‌دانند.

۲۵. ماهیت واقعیت در نگاه عمل‌گرایان چیست؟

الف) ماده   ب) ذهن   ج) تعامل فرد با محیط   د) هیچ‌کدام

پاسخ: گزینه «ج» درست است. واقعیت در نگاه عمل‌گرایان عبارت از تعامل فرد و محیط است.

۲۶. اصل اساسی در دیدگاه واقع‌گرایی کدام است؟

الف) ذهن   ب) ماده   ج) روح   د) هیچ‌کدام

۲۷

پاسخ: گزینه «ب»، درست است. اصل اساسی در دیدگاه واقع‌گرایی این است که ماده واقعیت نهایی است.

۲۷. واقعیت و طبیعت یکی است و زندگی خوب زندگی است که همساز با طبیعت باشد، مربوط به کدام دیدگاه است؟

۱. ناتورالیسم   ۲. رئالیسم   ۳. پراغماتیسم   ۴. ایده‌آلیسم

پاسخ: گزینه «الف» درست است. در طبیعت گرایی، واقعیت و طبیعت یکی است و زندگی خوب زندگی است که همساز با طبیعت باشد.

۲۸. کدام گروه از فیلسوفان بر این ادعا تاکید دارند که ماهیت واقعی جهان معنوی و ذهنی است نه مادی جسمانی؟

- الف) معنی‌گرا   ب) ماهیت‌گرا   ج) واقع‌گرا   د) پایدار‌گرا

پاسخ: گزینه «الف» درست است. فیلسوفان معنی‌گرا بر این ادعا تاکید دارند، ماهیت واقعی جهان معنوی و ذهنی است نه مادی جسمانی.

۲۹. «ذهن انسان هنگام تولد مانند لوح سفید می‌ماند»، نظر چه کسی است؟

- الف) افلاطون   ب) جان لاک   ج) جان دیوی   د) روسو

پاسخ: گزینه «ب»، درست است. این نظر مربوط به جان لاک است.

۳۰. روش تدریس در ایده‌آلیسم کدام است؟

- الف) سخنرانی   ب) پروژه   ج) دیالکتیک   د) حل مسئله

پاسخ: گزینه «ج» درست است. روش تدریس در ایده‌آلیسم مبتنی بر تفکر و تعقل است. روش اصلی دیالکتیک (گفتگوی آزاد) است و معتقدند روش تدریس از موضوع درسی جداست.

۳۱. عبارت زیر مربوط به کدام دیدگاه است؟

«آموزش و پرورش دانش آموز را برای زمان حال آماده کند نه زمان آینده»

- الف) عمل‌گرایی   ب) وجود‌گرایی   ج) واقع‌گرایی   د) طبیعت‌گرایی

پاسخ: گزینه «د» درست است. طبیعت‌گرایان معتقدند آموزش و پرورش دانش آموز را برای زمان حال آماده کند نه زمان آینده.

۳۲. در کدام دیدگاه، حقیقت مطلق وجود ندارد، آنچه وجود دارد نسبی است؟

- الف) بنیادگرایی   ب) طبیعت‌گرایی   ج) ایده‌آلیسم   د) رئالیسم

پاسخ: گزینه «ب» درست است. در شناخت‌شناسی طبیعت‌گرایی حقیقت مطلق وجود ندارد، آنچه وجود دارد نسبی است.

۳۳. این نظریه مربوط به کدام دیدگاه است؟

«تریبیت عبارت از ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار محدود در زمان و مکان معین شاگرد است نه تغییر در محتویات او.»

- (الف) عمل‌گرایی   (ب) واقع‌گرایی   (ج) وجود‌گرایی   (د) طبیعت‌گرایی

پاسخ: گزینه «د» درست است. در طبیعت‌گرایی تریبیت عبارت از ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار محدود در زمان و مکان معین شاگرد است نه تغییر در محتویات او.

۳۴. چه کسانی، سرشت آدمی را خوب می‌دانند که محیط بعداً آن ذات پاک را غالباً آلوده می‌کند؟

- (الف) عمل‌گرایان   (ب) طبیعت‌گرایان   (ج) وجود‌گرایان   (د) واقع‌گرایان

پاسخ: گزینه «ب» صحیح نیست. طبیعت‌گرایان سرشت آدمی را خوب می‌دانند که محیط بعداً آن ذات پاک را غالباً آلوده می‌کند.

۳۵. این نظر مربوط به کدام دیدگاه است؟

«تریبیت عبارت است از نفوذانسان بالغ روی انسانی در حال رشد و هدف آن تحقق ذات تریبیت شده است.»

- (الف) ایده آلیسم   (ب) رئالیسم   (ج) طبیعت‌گرایی   (د) واقع‌گرایی

پاسخ: گزینه «الف» صحیح است. تریبیت عبارت است از نفوذانسان بالغ روی انسانی در حال رشد و هدف آن تحقق ذات تریبیت شده است.

۳۶. این نظریه مربوط به کدام دیدگاه است؟

«مدرسه تنها مسئول آموزش ارزشها به کودکان نیست، بلکه همه مردم نیز این مسئولیت را بر عهده دارند.»

- (الف) ایده آلیسم   (ب) طبیعت‌گرایی   (ج) پیشرفت‌گرایی   (د) عمل‌گرایی

پاسخ: گزینه «الف» صحیح است. یکی از ویژگی‌های ایده آلیسم این است که مدرسه تنها مسئول آموزش ارزشها به کودکان نیست بلکه همه مردم نیز این مسئولیت را بر عهده دارند.

۳۷. برنامه درسی در کدام دیدگاه را می‌توان به مثابه سلسله مراتبی در نظر گرفت که در رأس آن، معارف بسیار کلی یعنی فلسفه و

الهیات قرار می‌گیرد که حیاتی ترین روابط انسان را با خدا و عالم هستی بیان می‌کنند؟

- (الف) ایده آلیستی   (ب) رئالیستی   (ج) پرآگماتیستی   (د) آگزیستانسیالیستی

پاسخ: گزینه «الف» صحیح است. برنامه درسی ایده آلیستی را می‌توان به مثابه سلسله مراتبی در نظر گرفت که در رأس آن، معارف بسیار کلی یعنی فلسفه و الهیات قرار می‌گیرد.

۳۸. در نظر چه کسانی، مدرسه به منزله گلستان است و محصلان گلهای آن هستند و مربی نیز باغبان یا گلباز علاقمند و مشتاق است؟

- (الف) واقع‌گرایان   (ب) پندار‌گرایان   (ج) عمل‌گرایان   (د) پیشرفت‌گرایان

پاسخ: گزینه «ب». در نظر پندار‌گرایان، مدرسه به منزله گلستان است و محصلان گلهای آن هستند و مربی نیز باغبان یا گلباز علاقمند و مشتاق است.

۳۹. این نظر مربوط به کدام دیدگاه است؟
 «معلم به عنوان فردی بالغ باید کسی باشد که برای خود به دیدگاه فرهنگی دست یافته باشد او باید شخصی باشد که نقش‌های گوناگون را در مجموعه‌ای از ارزش‌های هماهنگ تلفیق داده باشد.»
 الف) رئالیست   ب) اگزیستانسیالیست   ج) پرآگماتیست   د) ایده‌آلیست

پاسخ: گزینه «ج» صحیح است. این دیدگاه مربوط به مربی ایده‌آلیست است.

۴۰. در کدام مکتب، برنقش محوری و حساس معلم تأکید زیادی می‌شود؟
 الف) رئالیست   ب) اگزیستانسیالیست   ج) ایده‌آلیست   د) پرآگماتیست
پاسخ: گزینه «ج». در ایده‌آلیست برنقش محوری و حساس معلم تأکید زیادی می‌شود.

۴۱. چه کسی معتقد است که بچه‌ها به طور طبیعی از بزرگسالان تقلید می‌کنند و از این راه عادات زندگی را فرا می‌گیرند؟
 الف) کانت   ب) باتلر   ج) دیوی   د) دورکیم
پاسخ: گزینه «ب» درست است. باتلر معتقد است که بچه‌ها به طور طبیعی از بزرگسالان تقلید می‌کنند و از این راه عادات زندگی را فرا می‌گیرند.

۴۲. این نظر مربوط به کدام دیدگاه است؟
 «در میدان آموزش و پرورش، بیشتر روی زمان حال تأکید می‌کندو هدف آموزش و پرورش این است که به محصلان کمک کند تا با دنیایی واقعی و جهان موجود آنچنان که هست سازگاری کنند.»
 الف) واقع‌گرایی   ب) ذهن‌گرایی   ج) پیشرفت‌گرایی   د) بنیادگرایی
پاسخ: گزینه «د» درست است. نظر بالا مربوط به دیدگاه بنیادگرایی یا ماهیت‌گرایی یا ذات‌گرایی است.

۴۳. چه کسی معتقد است که بچه به وسیله تقلید کردن از دیگران از استعدادهای خود برای انجام اعمال گوناگون آگاه می‌شود و در غیر این صورت تصور می‌کند که انجام این اعمال مافوق قدرت او است؟
 الف) کانت   ب) هورن   ج) دیوی   د) دورکیم
پاسخ: گزینه «ب» درست است. این جمله از هورن است.

۴۴. این نظر مربوط به کدام دیدگاه است؟
 «هدف تربیت آمده کردن کودکان و نوجوانان برای سازگاری با جهان می‌باشد به عبارت دیگر، کودکان باید زندگی سالم و خوش را یاد بگیرند و هدف آموزش و پرورش باید مواجه ساختن ایشان با واقعیت‌های زندگی باشد.»
 الف) رئالیسم   ب) ایده‌آلیسم   ج) اگزیستانسیالیسم   د) مارکسیسم
پاسخ: گزینه «الف» درست است. نظر فوق مربوط به هدف تربیت از نظر رئالیست‌ها می‌باشد.

۴۵. کدام مکتب انسان خوب را به انسان با معلومات ترجیح می‌دهد. بنابراین، آموزش و پرورش باید «انسانیت» را بر «نیرومند» بودن مقدم بداند؟
 الف) بنیادگرایی   ب) طبیعت‌گرایی   ج) ایده‌آلیسم   د) رئالیسم
پاسخ: گزینه «ج» درست است. ایده‌آلیسم انسان خوب را به انسان با معلومات ترجیح می‌دهد.

۴۶. کدام گروه از فلاسفه به منطق استقرایی و روش علمی اعتقاد دارند، جهان را مکانیکی می‌پنداشند و به روابط علت و معلولی عقیده دارند؟

- الف) واقع‌گرایان   ب) آرمان‌گرایان   ج) عمل‌گرایان   د) وجود‌گرایان

پاسخ گزینه: «الف» درست است. واقع‌گرایان، به منطق استقرایی و روش علمی اعتقاد دارند، جهان را مکانیکی می‌پنداشند و به روابط علت و معلولی عقیده دارند.

۴۷. اصول مکتب رئالیسم کدام است؟

- ب) اصل استقلال و اصل قابلیت شناسایی
الف) اصل استقلال و اصل پیوستگی

- ج) اصل قابلیت شناسایی و اصل پیوستگی   د) هیچکدام

پاسخ گزینه: «ب» درست است. اصل استقلال و اصل قابلیت شناسایی اصول مکتب رئالیسم هستند.

۴۸. در کدام فلسفه تربیتی همه چیز در حال تغییر و تحول است، بنابراین تربیت نیز امری متغیر و نامعین است و بنا به مقتضیات هر جامعه و عصری دگرگون می‌شود؟

- الف) عملگرایی   ب) واقع‌گرایی   ج) ذهن‌گرایی   د) بنیادگرایی

پاسخ: گزینه «الف» درست است. در فلسفه تربیتی عمل‌گرایی، همه چیز در حال تغییر و تحول است، بنابراین تربیت نیز امری متغیر و نامعین است و بنا به مقتضیات هر جامعه و عصری دگرگون می‌شود.

۴۹. معلم در کدام آموزش و پرورش فردی با دیانت است که همراه و همگام دانش‌آموزان است و آنها را راهنمایی می‌کند و صرفاً ناظر آنها است و چیزی را بدانها تحمیل یا تلقین نمی‌کند؟

- الف) عملگرایی   ب) واقع‌گرایی   ج) طبیعت‌گرایی   د) بنیادگرایی

پاسخ: گزینه «ج» درست است. معلم در آموزش و پرورش طبیعت‌گرا فردی با دیانت است که همراه و همگام دانش‌آموزان است.

۵۰. این نظر مربوط به کدام فیلسوف است؟

«جهان مادی واقعی است ولی تمام جهان نیست. در جهان هم وجودهای مادی و هم وجودهای معنوی یا روحانی وجود دارد.»

- الف) ارسطو   ب) آگوستین قدیس   ج) هربرت اسپنسر   د) سن توماس آکوئیناس

پاسخ: گزینه «د» درست است. توماس آکوئیناس عقیده دارد که جهان مادی واقعی است ولی تمام جهان نیست.

ایستگاه تست اصول فلسفه تعلیم و تربیت از صفحه ۳۴ تا ۸۰

۱- کدام دیدگاه، ارزشها را محصول تمایلات و احساسات افراد تلقی می‌کند؟

- الف) نظریه رابطه‌ای   ب) نظریه شخصی   ج) نظریه عینی   د) هیچکدام

۲. نظریه زمینه‌ای بودن ارزش‌ها با عقاید کدام اندیشمند سازگار است؟

- الف) هربارت   ب) فروبل   ج) پستالوتسی   د) دیوبی

۳- کدام گزینه از مهمترین روش‌های تدریس مکتب پرآگماتیسم است که کودک را با مشکلات زندگی مواجه می‌کند؟

- الف) سخنرانی   ب) پژوهش   ج) ارائه   د) برنامه‌ای

۴- «فلسفه است که به ما می‌آموزد که دنیا را به میل خود بسازیم و از آن بهره گیریم»، نظر چه کسی است؟

- الف) جان لاک   ب) هربرت اسپنسر   ج) امیل دورکیم   د) جان دیوی

۵- کدام فیلسوف، به سلسله مراتب ارزش‌ها معتقد است ولی ارزش‌های معنوی را برتر از ارزش‌های مادی می‌داند؟

- الف) عمل‌گرا   ب) واقع‌گرا   ج) معنی‌گرا   د) پیشرفت‌گرا

۶- چه کسی می‌گوید، چون تعلیم و تربیت جریانی است اجتماعی و انواع اجتماعات وجود دارند، بنابراین، میزانی که برای انتقاد و ساختن تعلیم و تربیت مورد استفاده قرار می‌گیرد بر یک ایده آل اجتماعی مخصوص دلالت دارد؟

- الف) هربارت   ب) جان لاک   ج) جان دیوی   د) پستالوتسی

۷- کدام دیدگاه معلم محور هستند و روش تدریس آن‌ها بر طبق محسوسات است و به جای تلقین معلومات امکان‌هایی را فراهم می‌آورند تا شاگردان به کشف پردازنند؟

- الف) پرآگماتیست‌ها   ب) پیشرفت‌گراها   ج) بنیادگرایی   د) رئالیست‌ها

۸. کدام گزینه درباره دیدگاه بنیادگرایی صحیح نیست؟

- الف) تأکید بر کودک محوری   ب) بررسی مجدد برنامه‌ها

ج) برقرار کردن مجدد اقتدار معلم در کلاس   د) تمایز مواد بنیادی و غیر بنیادی

۹. «آنچه در اندیشه نیایید نمی‌تواند باشد»، نظر چه کسی است؟

- الف) باتلر   ب) شوبنهاور   ج) پارمنیون   د) افلاطون

۱۰. این نظر مربوط به کدام نوع تربیت است؟

«چیزی به کودک یاد داده نشود، خواندن کتابی به وی تحمیل نشود بلکه این دوره زندگی باید به تربیت بدن و تقویت اعضا و حواس

اختصاص یابد و هیچ تربیت اخلاقی خارج از قانون مجازات طبیعی به عمل نیاید.»

- الف) منفی   ب) مثبت   ج) حفظ کردن   د) هیچکدام

پاسخنامه ایستگاه تست صفحه ۳۴ تا ۸۰

سوال	الف	ب	ج	د
۱		*		
۲				*
۳		*		
۴				*
۵			*	
۶			*	
۷				*
۸	*			
۹				*
۱۰	*			

آزمونک اول (صفحات ۱ تا ۸۰)

۱. مهمترین ویژگی آموزش کدام دیدگاه این است که آنها موضوع را به چند مرحله تقسیم می‌کنند. ترتیب و توالی اجزاء به گونه‌ای است که یادگیری هر جزء مستلزم یادگیری جزء پیشین است؟
 الف) واقع‌گرایی طبیعی   ب) واقع‌گرایی تعقلی   ج) واقع‌گرایی دینی   د) هیچکدام

۲. نظریه تعلیم و تربیت به معنی تشکیل ذهن از چه کسی است؟

الف) هر بارت   ب) فروبل   ج) دیوی   د) لاک

۳. کدام فیلسوف تربیت را به عنوان کنترل یادگیری مورد بحث قرار می‌دهد؟

الف) بروودی   ب) روسو   ج) دیوی   د) فروبل

۴. تربیت از نظر کدام مرتبی تربیتی یعنی شکوفایی استعدادها و اکتشافات ذاتی و قوای انسانی؟

الف) پستالوتسی   ب) دیوی   ج) هریارت   د) دورکیم

۵. به باور کدام اندیشمند، تربیت در جامعه، از طریق جامعه و برای جامعه صورت می‌گیرد؟

الف) فروبل   ب) کانت   ج) اسپنسر   د) دورکیم

۶. نخستین فیلسوفی که به سنجش بنیادی تربیت پرداخت و در واقع تربیت با او آغاز شد؟
 الف) سقراط   ب) ارسسطو   ج) افلاطون   د) فروبل
۷. کدام نوع تربیت خود به خود صورت می‌گیرد؟
 الف) رسمی   ب) غیر رسمی   ج) محیطی   د) آموزشگاهی
۸. کدام مربی تربیتی، محبت را یگانه بنیاد تربیت می‌دانست؟
 الف) پستالوتسی   ب) دیویی   ج) هربارت   د) دورکیم
۹. از نظر کدام فیلسوف، کار فلسفه تحلیل کارکرد زبان کلامی است؟
 الف) ویتنگشتاین   ب) هگل   ج) کانت   د) یاسپرس
۱۰. این گروه از فلاسفه، وظیفه اصلی فلسفه را حل مسائل زندگی می‌دانند و معتقدند مفاهیم فلسفی را باید براساس نتایج عملی آن ارزیابی کرد؟
 الف) وجودگرایان   ب) عمل گرایان   ج) قانون نخواهان   د) تحلیل گرایان
۱۱. جمله زیر مربوط به کدام مکتب تربیتی است؟
 «به آموزش و پرورش قدیم انتقاد کرده و با محور قرار دادن نیازها و علایق شاگردان و تاکید بر تفکر و حل مساله به جای حفظ و تکرار، آموزش و پرورش جدید را به وجود آورده.»
 الف) عمل گرایی   ب) تصور گرایی   ج) واقع گرایی   د) بنیاد گرایی
۱۲. چه کسی زندگی خوب را هدف اساسی تعلیم و تربیت تلقی می‌کند؟
 الف) جان دیویی   ب) جان لاک   ج) پرسنر بروودی   د) افلاطون
۱۳. نسبی بودن ارزشها در رابطه با موقعیت و تلاش برای رسیدن به یک مبنای داوری جمعی و مشترک، از اصول مهم ارزش‌شناسی کدام دیدگاه می‌باشد؟
 الف) بنیاد گرایی   ب) واقع گرایی   ج) معنی گرایی   د) عمل گرایی
۱۴. در کدام دیدگاه، معلمان اقتدار طراحی و کنترل فرایندهای تربیتی را دارند و مسئولیت چگونگی موفقیت پیشرفت محصلان به عهده ایشان است؟
 الف) رفتار گرایی   ب) پیشرفت گرایی   ج) عمل گرایی   د) هیچ کدام
۱۵. جمله، «جهان پندار من است»، مربوط به کدام فیلسوف است؟
 الف) راسل   ب) افلاطون   ج) شوپنهاور   د) اسپنسر
۱۶. .... علاقمند به مفاهیم است، نه واقعیات؟
 الف) دانشمند   ب) معرفت‌شناس   ج) متكلم   د) روانشناس

۱۷. در این دیدگاه ذهن انسان در زمان تولد همانند لوح سفیدی است که به تدریج و در طول زندگی از راه حواس و نقوشی که بر آن نقش می‌بندد پر می‌شود؟

- الف) واقع‌گرایان تعقلی   ب) واقع‌گرایان الهی   ج) واقع‌گرایان طبیعی   د) هیچکدام

۱۸. جمله زیر مربوط به کدام دیدگاه است؟
«بیشتر یک مكتب شناخت‌شناسی است و شناخت موردنظر آن‌ها، معرفتی است که از طریق "حل مسئله" به گونه‌ای هوشمندانه کسب شده است.»

- الف) عمل‌گرایی   ب) واقع‌گرایی   ج) آرمان‌گرایی   د) ماهیت‌گرایی

۱۹. این نظر مربوط به کدام دیدگاه است؟
«تربیت عبارتست از آماده ساختن انسان برای زندگی در جامعه و پیش از آنکه یک عمل ساختگی یا تصنیعی باشد، یک عمل طبیعی است.»

- الف) واقع‌گرایان طبیعی   ب) واقع‌گرایان الهی   ج) واقع‌گرایان تعقلی   د) هیچکدام

۲۰. معلم در کدام آموزش و پرورش فردی با دیانت است که همراه و همگام دانش‌آموزان است و آنها را راهنمایی می‌کند و صرفاً ناظر آنها است و چیزی را بدانها تحمیل یا تلقین نمی‌کند؟

- الف) عمل‌گرایی   ب) واقع‌گرایی   ج) طبیعت‌گرایی   د) بنیاد‌گرایی

پاسخنامه آزمونک اول (صفحات ۱ تا ۸۰)

سوال	الف	ب	ج	د
۱	*			
۲		*		
۳	*			
۴	*			
۵				*
۶			*	
۷			*	
۸	*			
۹	*			
۱۰		*		
۱۱	*			
۱۲			*	
۱۳				*
۱۴	*			
۱۵			*	
۱۶		*		
۱۷			*	
۱۸	*			
۱۹	*			
۲۰			*	